

BURMISTRZ GMINY RAWICZ
Urząd Miejski Gminy Rawicz

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz, tel. 65 616 49 81
umg@rawicz.eu, www.rawicz.pl

Rawicz dnia 2025-02-06

Zn: ON.0003.6.2025.DD

Radny Rady Miejskiej
Gminy Rawicz
P. Marek Grześkowiak

Dziękuję za Pana interpelację zgłoszoną w dniu 29 stycznia 2025 roku, dotyczącą rosnącej liczby wilków w naszym regionie. Zgłoszenie, które Pan złożył, wskazuje na poważny problem, który rzeczywiście staje się coraz bardziej zauważalny w Polsce i w Europie.

W związku z pytaniem o możliwość monitorowania i ograniczania populacji wilków, pragnę Pana poinformować, że Gmina Rawicz, jako jednostka samorządowa, nie ma bezpośrednich kompetencji w zakresie zarządzania populacjami dzikich zwierząt, w tym wilków. Odpowiedzialność za zarządzanie populacjami dzikich zwierząt, w tym również wilków, spoczywa na wojewódzkich organach ochrony środowiska zajmujących się ochroną przyrody, takich jak Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Rzeczywiście, w ostatnim czasie w przestrzeni medialnej odnotowuje się wzrost liczby doniesień na temat sytuacji konfliktowych z udziałem wilka. Gatunek ten zwiększa swoją liczebność i zasięg, przez co coraz częściej dochodzi do bezpośredniej styczności wilków z ludźmi, również na terenach, na których od dawna te zwierzęta nie były widywane.

W związku z powyższym przedstawiam poniżej następujące informacje uzyskane od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Wilk *Canis lupus* jest objęty ochroną ścisłą na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380). Zgodnie z § 6 wyżej wymienionego rozporządzenia w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym również do wilka, wprowadzono zakaz m.in. umyślnego zabijania, umyślnego chwytania, okaleczania, płoszenia lub niepokojenia.

Jeżeli wilk nie stwarza zagrożenia, ale budzi niepokój mieszkańców, Burmistrz może złożyć wniosek o odstępstwo od zakazu umyślnego płoszenia (np. przy użyciu broni z amunicją kulową). Natomiast jeżeli wilk stwarza realne, udokumentowane zagrożenie, Burmistrz może złożyć wniosek o odstępstwo od zakazu umyślnego zabijania (w przypadku osobników z wyraźnymi oznakami chorobowymi, które podchodzą do ludzi, bądź w przypadku częstych ataków na zwierzęta gospodarskie, które zdarzają się pomimo zabezpieczeń przed wilkami).

Zgodnie z art. 56 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), w celu wyeliminowania powodowanego przez gatunek chroniony zagrożenia, istnieje możliwość uzyskania zezwolenia na odstępstwo od zakazów wobec osobników tego gatunku — np. na umyślne płoszenie czy w ostateczności zabicie.

Zezwolenia wydawane są przez właściwego miejscowo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (m.in. w zakresie umyślnego chwytania, okaleczania, płoszenia lub niepokojenia) lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w zakresie umyślnego zabijania).

Wniosek zawierać powinien wszystkie informacje wymagane w art. 56 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody, a zagrożenie stwarzane przez zwierzę, w szczególności w przypadku wniosków na odstępstwo od zakazu umyślnego zabijania, powinno być dokładnie udokumentowane (zdjęcia, notatki służbowe itp.).

Ponadto wnioski należy składać na zasadach określonych w art. 63 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, tj. pisemnie, telegraficznie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej utworzoną na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Ułatwi to i znacząco przyspieszy prowadzone postępowania administracyjne w sprawie wydawania zezwoleń. Jednocześnie składanie wniosku wyłącznie za pomocą wiadomości e-mail jest, zgodnie z ww. przepisami, niewłaściwe.

Urząd Miejski Gminy Rawicz

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz, tel. (65) 616 49 80, fax (65) 546 41 67

umg@rawicz.eu | www.rawicz.pl

Administratorem Państwa danych osobowych jest Burmistrz Gminy Rawicz mający siedzibę w Urzędzie Miejskim Gminy Rawicz przy ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można skontaktować się pod adresem email: iod@rawicz.eu. Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji prawnych obowiązków Administratora danych oraz wykonania zobowiązań umownych. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 i art. 9 ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Mają Państwo w szczególności prawo żądania ich usunięcia, a także prawo cofnięcia zgody na ich przetwarzanie. Pełna treść klauzuli informacyjnej dostępna jest na stronie: www.rodod.pl

BURMISTRZ GMINY RAWICZ

Urząd Miejski Gminy Rawicz

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz, tel. 65 616 49 81
umg@rawicz.eu, www.rawicz.pl

W przypadku, gdy zagrożenie jest realne oraz gdy spełnione są wszystkie niezbędne przesłanki nie ma przeciwwskazań, aby takie zezwolenie uzyskać.

Ponadto wskazane jest występowanie przez gminy z wnioskami do RDOŚ o wydanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów płoszenia – mogą to być wnioski „prewencyjne”, dotyczące potencjalnie niebezpiecznych sytuacji wynikających z niezachowywania przez niektóre osobniki właściwego dystansu od człowieka i zabudowań, a także wdrożenie przez gminy procedur na wypadek konieczności płoszenia drapieżników dostępnymi metodami.

W sytuacjach nagłych, wymagających natychmiastowej interwencji, tj. zagrażających życiu bądź zdrowiu ludzi i zwierząt, gdy z wyżej wskazanych względów wniosek nie może być załatwiony w formie pisemnej, ww. decyzje mogą być wydane ustnie. Należy przy tym zauważyć, że **decyzja ustna ma taką samą wagę jak pisemna**.

Ponadto Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska przygotowała „Procedurę postępowania w sytuacjach konfliktowych „człowiek-wilk” (w załączeniu), w której opisano różne typy sytuacji z udziałem wilka, które mogą budzić niepokój, jak również sposoby zachowania w takich sytuacjach.

Jednocześnie Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu zwraca uwagę na konieczność zapewnienia opieki nad domowymi psami, obowiązującym zakazie puszczania psów bez możliwości ich kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna, a także o zakazie puszczania psów luzem w lesie. Konieczne jest również podjęcie działań dotyczących zabezpieczenia pojemników na odpady przed dostępem zwierząt w obszarach, w których bytują wilki.

W zaistniałej sytuacji zasadne jest monitorowanie przez gminy, czy na ich terenie nie funkcjonują nęciska dla zwierząt drapieżnych, związane np. z fotografią. Stwierdzenie takiego miejsca wymaga szybkiego reagowania, co pozwala zmniejszyć ryzyko wystąpienia sytuacji konfliktowych.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu jest w bieżącym kontakcie z gminami, w których wilk budzi niepokój mieszkańców – przekazuje odpowiednie informacje, np. w odniesieniu do metod zabezpieczeń przed szkodami, szacuje szkody i wypłaca odszkodowania. Szkody wyrządzone przez wilki należy niezwłocznie zgłosić telefonicznie do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Jednocześnie zwracam uwagę, że w przypadku znalezienia martwego wilka, zgodnie z zapisami w art. 58 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, informacje w tym zakresie należy zawsze niezwłocznie przekazywać do właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Chciałbym zapewnić, że Gmina Rawicz, w ramach swoich kompetencji, zawsze będzie wspierała działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom, jak również dbanie o równowagę ekologiczną w naszym regionie.

Jak do tej pory do tut. Urzędu nie wpłynęła żadna informacja o wystąpieniu potencjalnie niebezpiecznych sytuacji związanych z niezachowywaniem przez niektóre osobniki właściwego dystansu od człowieka i zabudowań.

W przypadku uzasadnionego zgłoszenia o przypadkach pojawienia się wilka, Gmina Rawicz niezwłocznie poinformuje o tym fakcie stosowny organ (RDOŚ) w celu podjęcia odpowiednich działań w ramach obowiązujących przepisów.

Załącznik:

- procedura postępowania w sytuacjach konfliktowych „człowiek – wilk”
(udostępniona przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu)

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady
2. Biuro Rady Miejskiej Gminy Rawicz
w miejscu
3. a/a

sprawę prowadzi: Dariusz Domaniecki
tel. 65-616 49 84; email: d.domaniecki@rawicz.eu

Burmistrz
Grzegorz Kubik

Urząd Miejski Gminy Rawicz

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz, tel. (65) 616 49 80, fax (65) 546 41 67
umg@rawicz.eu | www.rawicz.pl

Administratorem Państwa danych osobowych jest Burmistrz Gminy Rawicz mający siedzibę w Urzędzie Miejskim Gminy Rawicz przy ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można skontaktować się pod adresem email: iod@rawicz.eu. Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji prawnych obowiązków Administratora danych oraz wykonania zobowiązań umownych. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 i art. 9 ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Mają Państwo w szczególności prawo żądania ich usunięcia, a także prawo cofnięcia zgody na ich przetwarzanie. Pełna treść klauzuli informacyjnej dostępna jest na stronie: www.rodod.rawicz.pl

BURMISTRZ GMINY RAWICZ

Urząd Miejski Gminy Rawicz

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz, tel. 65 616 49 81

umg@rawicz.eu, www.rawicz.pl

Procedura postępowania w sytuacjach konfliktowych człowiek-wilk

(przesłana przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Poznaniu)

Miejsce bezpośrednich obserwacji wilków	Wygląd i zachowanie wilka	Zalecane działanie
W pobliżu (< 1 km) lub w obrębie dużego kompleksu leśnego lub na terenie z przewagą obszarów leśnych, również sporadycznie w pobliżu zabudowań na tych terenach	Osobnik niesprawiający wrażenia chorego, oddala się od człowieka.	Sytuacja normalna, nie jest potrzebna interwencja.
Dowolne	Osobnik nie sprawia wrażenia chorego, nie ucieka przed jadącym pojazdem, np. biegnie obok	Sytuacja normalna, nie jest potrzebna interwencja.
W obszarze zabudowanym, nawet w mieście	Osobnik zdrowy, sprawia wrażenie przestraszonego (podwinięty ogon), zabląkanego. Obserwacje (zdjęcia i filmy), nawet wielokrotne, dotyczą tego samego dnia, maksymalnie dwóch dni	Osobnik podczas dyspersji, zabląkał się do miasta (np. szedł wzdłuż rzeki). Burmistrz podejmuje działania w celu umożliwienia opuszczenia gminy przez zwierzę. Jeśli jest taka konieczność odławia i wywozi zwierzę do najbliższego kompleksu leśnego (za pośrednictwem podmiotów upoważnionych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na podstawie art. 52 ust. 2 pkt. 3 uop).
Dowolne	Osobnik z wyraźnymi oznakami choroby (np. uszkodzenia ciała), ewentualnie z podejrzeniem wścieklizny, nie oddala się od ludzi, a nawet podchodzi na niedużą odległość, jest agresywny.	Sytuacja wymagająca uwagi. Rekomendowane jest wykonanie dokumentacji fotograficznej/filmowej zachowania, i przesłanie do eksperta, który potwierdza przynależność gatunkową oraz doradzi w trakcie podejmowania decyzji. W przypadku konieczności uśmiercenia zwierzęcia Burmistrz występuje z wnioskiem o stosowne zezwolenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) – w przypadkach nagłych może to być decyzja ustna. Po uśmierceniu należy zwierzę zważyć i wykonać szczegółową dokumentację fotograficzną, następnie przeprowadzić badanie w kierunku wścieklizny, a jeśli wynik jest negatywny, umożliwić właściwym, zainteresowanym podmiotom przeprowadzenie szczegółowej sekcji zwierzęcia dla ustalenia przyczyn nietypowego zachowania (w tym np. pobranie próby do analiz genetycznych).

Urząd Miejski Gminy Rawicz

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz, tel. (65) 616 49 80, fax (65) 546 41 67

umg@rawicz.eu | www.rawicz.pl

Administratorem Państwa danych osobowych jest Burmistrz Gminy Rawicz mający siedzibę w Urzędzie Miejskim Gminy Rawicz przy ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można skontaktować się pod adresem email: iod@rawicz.eu. Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji prawnych obowiązków Administratora danych oraz wykonania zobowiązań umownych. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 i art. 9 ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Mają Państwo w szczególności prawo żądania ich usunięcia, a także prawo cofnięcia zgody na ich przetwarzanie. Pełna treść klauzuli informacyjnej dostępna jest na stronie: www.rodoo.rawicz.pl

BURMISTRZ GMINY RAWICZ

Urząd Miejski Gminy Rawicz

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz, tel. 65 616 49 81
umg@rawicz.eu, www.rawicz.pl

Dowolne	Osobnik bez oznak choroby, przez dłuższy czas (kilka tygodni) regularnie widywany w pobliżu budynków mieszkalnych, nie atakuje zwierząt gospodarskich ale zbliża się do ludzi i wzbudza niepokój mieszkańców	Sytuacja wymagająca uwagi (pilnej) Rekomendowane przeprowadzenie inspekcji terenowej, instalacja wideo-pułapek i przygotowanie raportu w terminie do trzech dni. a) W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego Burmistrz składa wniosek do GDOŚ o wydanie zezwolenia na odstępstwo od zakazu zabijania, b) w przypadku braku zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego, Burmistrz składa wniosek do RDOŚ o odstępstwo od zakazu umyślnego płoszenia (np. przy użyciu broni z amunicją kulową lub innych środków) lub odłów (pozostawienie w niewoli albo też oznakowanie nadajnikiem GPS/GSM i przesiedlenie do najbliższego dużego kompleksu leśnego). Zarówno odłowiony osobnik jak i odstrzelony powinien zostać poddany badaniom weterynaryjnym, powinna zostać wykonana dokumentacja fotograficzna, pomiar wagi i parametrów ciała oraz powinny zostać pobrane próby do badań genetycznych (przez właściwy podmiot prowadzący takie badania).
W pobliżu (< 1 km) lub w obrębie dużego kompleksu leśnego lub na terenie z przewagą obszarów leśnych.	Wilki zaatakowały zwierzęta gospodarskie po raz pierwszy, lub ataki są sporadyczne	Hodowca natychmiast po stwierdzeniu szkody zabezpiecza ślady, składa niezwłocznie wniosek do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o odszkodowanie. Hodowca wraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska ustala jakie w danym przypadku powinny być zastosowane zabezpieczenia przed kolejnymi atakami. Ww. zabezpieczenia wykonywane są samodzielnie przez hodowcę lub na zasadach współdziałania z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.
Dowolne	Wilki często atakują zwierzęta gospodarskie	Procedura zgłaszania szkód i ich szacowania, a także wykonywania odpowiednich zabezpieczeń taka sama jak powyżej. W przypadku wystąpienia powtarzających się co najmniej kilkakrotnie skutecznych ataków wilków na zwierzęta w jednym gospodarstwie należy przeanalizować przyczyny. Jeżeli ataki wilków nie są wynikiem zaniedbań hodowcy (takich jak pozostawianie zwierząt gospodarskich bez ochrony w nocy) poszkodowany (lub Burmistrz gdy dotyczy to większej liczby poszkodowanych w danej gminie) występuje do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z wnioskiem o wydanie zezwolenia na umyślne zabijanie wilków wyrządzających szkody.

Urząd Miejski Gminy Rawicz

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz, tel. (65) 616 49 80, fax (65) 546 41 67

umg@rawicz.eu | www.rawicz.pl

Administratorem Państwa danych osobowych jest Burmistrz Gminy Rawicz mający siedzibę w Urzędzie Miejskim Gminy Rawicz przy ul. Marsz. Józefa Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można skontaktować się pod adresem email: iod@rawicz.eu. Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji prawnych obowiązków Administratora danych oraz wykonania zobowiązań umownych. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 i art. 9 ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Mają Państwo w szczególności prawo żądania ich usunięcia, a także prawo cofnięcia zgody na ich przetwarzanie. Pełna treść klauzuli informacyjnej dostępna jest na stronie: www.rod0.rawicz.pl